

Düşle Yazıları

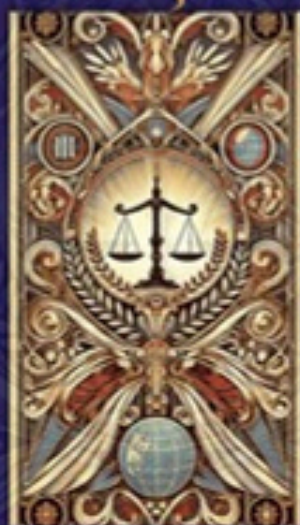
CİLT: 1
SAYI: 2

Eğitim ve Bilim için
Düşle

Emek ve Halk için
Düşle

Tarih ve Toplum için
Düşle

Kültür ve Sanat için
Düşle

Bizimle
DÜŞLE

Vygotsky'nin
Yaratıcı Gelişimi Üzerine - 1

A.N. LEONTIEV

dusle.club

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Vygotsky üretken bir yazardı: profesyonel bir psikolog olarak 10 yıldan az bir sürede yaklaşık 180 eser yazdı.

Bunlardan 135'i yayınlandı ve 45'i yayınlanmayı bekliyor.

Vygotsky'nin yayınlarının çoğu bibliyografik nadirlikler haline geldi.

Sadece psikologlar değil, aynı zamanda beşeri bilimlerin temsilcileri - filozoflar, dilbilimciler, vb. - Vygotsky'nin eserlerinin yeni bir baskısının gerekliliğine işaret ettiler.

Bu akademisyenlerin hiçbiri eserlerini tarihe ait olarak görmüyor.

Bugün, her zamankinden daha fazla, Vygotsky'nin eserlerine yöneliyorlar.

Fikirleri bilimsel psikolojide o kadar sağlam bir şekilde yerleşmiştir ki, ilgili eserlere atıfta bulunulmadan veya Vygotsky'nin ismi bile anılmadan, genel olarak bilindiği şeklinde anılmaktadır.

Bu durum sadece Sovyet'te değil, uluslararası psikolojide de böyledir.

Son yıllarda Vygotsky'nin eserleri İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca ve diğer dillere çevrilmiştir.

Ve yurtdışında da o tarihi bir figür değil, yaşayan, çağdaş bir araştırmacıdır.

Vygotsky'nin bilimsel kaderinin, birçok fikrin ilk ifade edildiği günden itibaren geçerliliğini yitirdiği fırtınalı bilimsel gelişmelerle karakterize edilen 20. yüzyıl için şanslı ve alışılmadık bir şekilde geliştiği söylenebilir.

Psikoloji elbette burada bir istisna değildir ve 20. yüzyılın uluslararası psikolojisinde ilk yayınlandıktan 45-50 yıl sonra bile güncelliğini koruyan somut araştırmalar bulmak zordur.

"Vygotsky fenomenini", bilimsel kaderinin istisnailiğini anlamak için, yaratıcı çalışmasının iki yönüne işaret etmek esastır.

Bir yandan, Vygotsky ve işbirlikçilerinin somut gerçekleri, somut yöntemleri ve hipotezleri vardır.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Bu yöntemlerin ve hipotezlerin çoğu, çağdaş psikologların çalışmalarında parlak bir şekilde doğrulanmış ve daha da geliştirilmiştir.

Vygotsky tarafından geliştirilen yöntemler, bulduğu gerçekler, klasik olarak kabul edilir.

Bunlar, bilimsel psikolojinin temelinin çok önemli bileşenleri haline geldi.

Ve burada, Vygotsky'nin düşüncesini doğrulayan ve ona güvenen çağdaş psikoloji, gerçekler, yöntemler, hipotezler vb. düzleminde daha da ileri gitti.

Ancak, diğer yandan, Vygotsky'nin yaratıcı çalışmasında başka bir yön daha vardır - teorik metodolojik bir yön. 20. yüzyılın en büyük teorik psikologlarından biri olarak, zamanının gerçekten on yıllar ötesindeydi.

Ve Vygotsky'nin çalışmalarının güncelliği, teorik metodolojik düzlemde yatmaktadır.

Bu yüzden onun kavramlarından sanki bir şekilde tamamlanmış gibi bahsetmemeliyiz.

omut araştırmaları, teorik metodolojik programının gerçekleştirilmesinde sadece ilk aşamaydı.

1

Vygotsky'nin yaratıcı çalışmaları her şeyden önce yaşadığı ve çalıştığı dönem, yani Büyük Sosyalist Ekim Devrimi dönemi tarafından belirlendi.

Devrimin bilimsel psikolojiye getirdiği derin, kesin reform hemen gerçekleşmedi.

Bilindiği üzere, Rus felsefesi ve psikolojisindeki güçlü materyalist ve devrimci demokratik eğilimlere rağmen, devrim öncesi üniversitelerde ve spor salonlarında geliştirilen resmi bilimsel psikolojiye idealizm ruhu hakimdi.

Dahası, bilimsel bakış açısından önde gelen Avrupa ülkelerinin (Almanya, Fransa) ve ABD'nin bilimsel psikolojisinin önemli ölçüde gerisindeydi.

Kabul edilmelidir ki, yüzyılın başlarında Rusya'da birkaç deney laboratuvarı ortaya çıktı ve 1912'de ülkenin ilk Psikoloji Enstitüsü, Chelpanov'un girişimiyle Moskova Üniversitesi'nde kuruldu.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Ancak bu merkezlerin bilimsel üretimi düşüktü ve içeriği birçok durumda çok orijinal değildi.

Gerçekten de, 20. yüzyılın başlarında Avrupa'da psikanaliz, Gestalt psikolojisi, Würzburg okulu vb. gibi yeni psikolojik okullar doğdu.

Bilincin geleneksel öznel ampirik psikolojisi açıkça boşa çıktı.

ABD'de psikolojide bir akım ortaya çıktı - davranışçılık.

Uluslararası bilimsel psikoloji çılgınlık içindeydi; dayanılmaz ve yoğun bir dönemden geçiyordu.

Aynı yıllarda Chelpanov ve meslektaşları Wundt okulunda gerçekleştirilen deneylerin tekrarlanmasıyla meşguldüler.

Onlar için son haber hala James'in çalışmalarıydı.

Kısacası, uluslararası psikolojinin çevresindeydiler ve onu ele geçiren krizin tüm keskinliğini hissetmediler.

Psikolojik teorinin en önemli sorunlarıyla bağlarını kaybettiler.

Rusya'daki psikoloji, pratik uygulamaları hakkında konuşmanın düşünülemez olduğu dar bir akademik üniversite bilimi olarak var oldu.

Ve bu, Avrupa ve ABD'de uygulamalı psikoloji veya psikotekniğin hızla geliştiği, tıbbi psikolojinin ilk adımlarını attığı vb. bir zamandaydı.

Devrim, bilimsel psikoloji için radikal değişiklikler getirdi.

Psikoloji, özünde her bakımdan yenilenmeye zorlandı.

Çok kısa bir zaman diliminde eski psikolojinin yerine yeni bir bilimin gelişmesi gerekiyordu.

Bilimsel psikoloji için ilk gereklilik, savaşla yıkılmış ve harap olmuş bir ülke olan ülkenin kendisindeki yaşam tarafından dikte edildi.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Pratik uygulamalı sorunların analizine geçme gerekliliği idi.

Devrimden hemen sonra Rusya'da yeni bir psikoloji alanı -endüstriyel psikoloji veya psikoteknik- gelişmeye başladı.

Yaşamın bu gerekliliği o kadar şüphe götürmezdi ki, akademik içgözlemci psikolojinin kalesinde bile -Chelpanov başkanlığındaki Psikoloji Enstitüsü'nde- yeni bir bölüm ortaya çıktı: uygulamalı sorunlar bölümü.

Ancak bu yıllarda psikologların asıl görevi, devrim öncesi dönemde geliştirilen ve felsefi idealizme dayanan bireysel bilincin içebakışçı psikolojisi yerine yeni bir teori geliştirmekti.

Yeni psikoloji, diyalektik ve tarihsel materyalizm felsefesinden yola çıkmalıydı - Marksist bir psikoloji haline gelmeliydi.

Psikologlar böyle bir reforma duyulan ihtiyacı hemen fark etmediler.

Birçoğu Chelpanov'un öğrencileriydi.

Ancak, 1920'de ve daha kesin olarak 1921'de Blonsky bu konuyu gündeme getirmeye başladı (Bilimin Reformu ve Bilimsel Bir Psikolojinin Ana Hatları adlı kitaplarında).

Ancak o yılların belirleyici olayı, Ocak 1923'te Moskova'da gerçekleşen Birinci Tüm Rusya Psikonöroloji Kongresi'nde Kornilov'un iyi bilinen "Psikoloji ve Marksizm" konuşmasıydı.

Marksist psikolojinin gelişimi için çizgiyi büyük bir açıklıkla formüle etti.

Bu konuşmada, psikolojiyle doğrudan ilgisi olan birkaç temel Marksizm tezi sunuldu (bilincin üzerindeki maddenin önceliği, zihnin son derece gelişmiş maddenin bir özelliği olarak, insan zihninin toplumsal doğası, vb.).

O zamanlar, idealizm ruhuyla eğitilmiş birçok psikolog için bu tezler sadece açık değildi, aynı zamanda basitçe paradoksaldı.

Kongreden sonra, 1920'lerin devrimci yıllarının karakteristik özelliği olan hararetle bir polemik patlak verdi.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Daha doğrusu, Kornilov'un başını çektiği materyalist psikologlar ile Chelpanov'un başını çektiği idealist psikologlar arasında gerçek bir mücadeleyleydi.

Bilim insanlarının ezici çoğunluğu, Kornilov'un Marksist bir psikolojinin gelişimi için verdiği mücadelede haklı olduğunu kısa sürede kabul etti.

Materyalist akımın zaferinin dışsal bir ifadesi, Devlet Bilim Konseyi'nin Kasım 1923'te Chelpanov'u Psikoloji Enstitüsü müdürü olarak görevden alıp yerine Kornilov'u atama kararıydı.

Enstitü'nün yeniden örgütlenmesi 1924'ün başından itibaren hızlıydı.

Yeni işbirlikçiler ortaya çıktı.

Chelpanov'un destekçilerinden bazıları Enstitü'den ayrıldı.

Yeni bölümler vb. oluşturuldu.

Kısa bir süre içinde Psikoloji Enstitüsü kökten değişti.

Çok rengarenk bir tablo sundu.

Kornilov'un kendisi ve en yakın işbirlikçileri, o yılların Sovyet psikologları için genel kabul görmüş baskın bir akım haline gelmeyen bir tepkisel teori geliştirdiler.

Birçok psikolog tepkisel terminolojiyi sadece yüzeysel olarak kullandı ve kendi araştırmalarının sonuçlarını, Kornilov'un fikirlerinden çok uzak olan araştırma sonuçlarını bu teoriye gizledi.

Bu araştırma çok farklı yönlerle gitti ve Kornilov'un kendisinin ilgilendiği tepkinin hızı, biçimi ve gücünün araştırılmasına indirgenemedi.

Böylece, o yıllarda Enstitü'de çalışan NA Bernstein, "hareketlerin oluşumu" üzerine klasik araştırmalarına başladı.

Endüstriyel psikoloji (psikoteknik) alanında, SG Gellerstein ve N. Spielrein ve işbirlikçileri çalışmalarına başladılar.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Enstitü'nün genç bilim insanları AR Luria ve AN Leontiev, birleşik motor yöntemiyle araştırmalar yürüttüler.

O yıllarda davranışçılığa bağlı kalan V M. Borovsky, zoopsikolojiyle uğraştı.

BD Fridman, psikanalizi geliştirmeye çalıştı ve sosyal psikoloji alanında çalışan MA Rejsner, refleksolojiyi, Freudcu teoriyi ve Marksizmi inanılmaz bir şekilde birleştirdi.

Buna rağmen, çeşitli alanlarda çalışan ve farklı pozisyonları savunan birçok psikolog, ana konuda hemfikirdi.

Marksist bir psikoloji geliştirmeye çalıştılar ve bunu bilimsel psikolojinin temel görevi olarak kabul ettiler.

Ancak o dönemde Marksist bir psikolojinin geliştirilmesine yönelik somut yollar hala belirsizdi.

Bu tamamen yeni görevin uluslararası psikoloji tarihinde benzerleri yoktu.

Dahası, o yıllardaki Sovyet psikologlarının çoğu uzman Marksist değildi - aynı zamanda Marksizmin temellerini ve bilimsel psikolojiye uygulanmasını incelediler.

Sonuç olarak, zaman zaman diyalektiğin yasalarını psikolojik materyalle açıklamaktan fazlasını yapmamaları şaşırtıcı değildir.

Bir sürü karmaşık soru ortaya çıktı: 1920'lerde var olan çeşitli somut psikolojik akımların (refleksoloji, tepki bilimi, Freudcu teori, davranışçılık, vb.) gelecekteki Marksist psikolojiyle bağlantısı neydi?

Bir Marksist psikoloji bilinç sorununu incelemeli midir?

Bir Marksist psikoloji öz-gözlemlene yöntemlerini kullanabilir mi?

Marksist psikoloji gerçekten de deneysel öznel psikolojinin ("tez") ve davranış psikolojisinin ("antitez") sentezi olarak mı ortaya çıkmalı?

İnsan zihninin toplumsal belirlenimi sorunu nasıl çözülebilir?

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Ve sosyal psikolojinin Marksist psikoloji sistemindeki yeri nedir?

Daha az önemli ve temel olmayan ve daha fazla ilerlemeyi mümkün kılmak için çözülmesi gereken bir dizi başka soru ortaya çıktı.

Durum, iki cephede savaşma ihtiyacıyla karmaşıklaştı.

idealizmle (özellikle Chelpanov, Marksist bir psikoloji fikrine karşı savaşmaya devam etti) ve kaba materyalizmle (mekanizma ve Bekhterev'in enerjizmi, fizyolojik indirgemecilik ve zihnin biyolojikleştirilmesi, vb.).

Bununla birlikte, asıl belirleyici adım o zaman atıldı.

Sovyet psikologları dünyada bilinçli olarak yeni, Marksist bir psikolojinin geliştirilmesine ilk adım atanlardı.

Tam o sırada, 1924'te Lev Semyonovich Vygotsky psikolojide ortaya çıktı.

Bizimle
DÜŞLE

Vygotsky'nin
Yaratıcı Gelişimi Üzerine - 2

A.N. LEONTIEV

dusle.club

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

2

Ocak 1924'te Vygotsky, Leningrad'da düzenlenen İkinci Tüm Rusya Psikonöroloji Kongresi'ne katıldı.

Birkaç bildiri sundu.

"Refleksolojik ve psikolojik araştırma yöntemleri" başlıklı konuşması (daha sonra aynı adlı bir makale yazdı) Kornilov üzerinde güçlü bir etki bıraktı ve onu Psikoloji Enstitüsü'ne gelip çalışmaya davet etti.

Davet kabul edildi ve 1924'te Vygotsky, o sırada yaşadığı Gomel'den Moskova'ya taşındı ve Psikoloji Enstitüsü'nde çalışmaya başladı.

Bu andan itibaren Vygotsky'nin gerçek psikolojik kariyeri başladı (1924-1934).

Fakat 1924'te 28 yaşındaki Vygotsky hala başlangıç seviyesinde bir psikolog olmasına rağmen, mantıksal olarak onu bilimsel psikoloji alanında çalışma ihtiyacına götüren uzun bir ruhsal gelişimden geçmiş olgun bir düşünürdü.

Bu durum Vygotsky'nin psikolojik araştırmalarının başarısı için çok önemliydi.

Bilimsel faaliyeti Moskova Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenciyken başladı (aynı zamanda Shanyavsky Üniversitesi Tarih-Filoloji Fakültesi'nde okudu).

Bu dönemde (1913-1917) ilgi alanları açıkça insani nitelikteydi.

Ciddi eğitime yönelik benzersiz yetenekleri sayesinde Vygotsky aynı anda birkaç alanda çalışabildi: dramaturji alanında (parlak tiyatro eleştirileri yazdı), tarih alanında (memleketi Gomel'de lisenin en yüksek sınıflarındaki öğrenciler için bir tarih çemberi yönetti), siyasi ekonomi alanında (Moskova Üniversitesi'nde siyasi ekonomi üzerine seminerlerde muhteşem konuşmalar yaptı), vb.

Yaratıcı çalışmaları için özel bir öneme sahip olan şey, o dönemde başlayan kapsamlı felsefe çalışmasıydı.

Vygotsky, klasik Alman felsefesini profesyonel düzeyde inceledi.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Öğrencilik yıllarında, esas olarak yasadışı yayınlar kullanarak incelediği Marksizm felsefesiyle tanışmaya başladı.

Vygotsky'nin, yaşamı boyunca en sevdiği düşünür olarak kalacak olan Spinoza'nın felsefesine olan ilgisi bu dönemde doğdu.

Genç Vygotsky için tüm bu çeşitli insani ilgi alanlarında en önemli yer edebiyat eleştirisi tarafından işgal edilmişti (bu 1915 civarında kesin olarak netleşti).

Gençliğinden itibaren edebiyatı tutkuyla sevdi ve çok erken bir dönemde profesyonel düzeyde edebiyatla ilgilenmeye başladı.

Edebiyat eleştirmeni olarak ilk çalışmaları - Anna Karenina'nın incelenmesi, Dostoyevski'nin yaratıcı çalışmalarının analizi, vb. - doğrudan bir okuyucu olarak ilgi alanlarından doğdu.

Bu arada, Vygotsky eserlerine "okuyucu eleştirisi" adını vermesinin nedeni budur.

Yaratıcı çalışmalarının bu çizgisinin tacı, Hamlet'in ünlü analizi oldu .

Tüm bu eserler psikolojik bir yönelimle karakterize edilir.

Bir sanat eserine çeşitli yönlerden yaklaşılabılır.

Yazarın kişiliğinin sorunu açıklığa kavuşturulabilir, fikrini anlamaya çalışılabilir, sanat eserinin nesnel yönelimi (örneğin, ahlaki veya sosyo-politik anlamı) incelenebilir.

Vygotsky'nin ilgisini çeken başka bir şeydi: okuyucu bir sanat eserini nasıl algılar, sanat eserinin metninde okuyucuda belirli duygular uyandıran şey nedir, yani okuyucunun psikolojisinin analizi sorunuyla, sanatın psikolojik etkisi sorunuyla ilgileniyordu.

Vygotsky en başından itibaren bu karmaşık psikolojik soruna nesnel olarak yaklaşmaya çalıştı.

Nesnel bir olgunun - sanat eserinin metninin - analizi için bazı yöntemler önermeye ve bundan izleyici tarafından algılanmasına geçmeye çalıştı.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Vygotsky'nin yaratıcı kariyerinin söz konusu dönemi, 1925'te Moskova'da tez olarak tamamlayıp savunduğu kapsamlı eseri Sanat Psikolojisi'yle son buldu.

1916'da Hamlet analizinde hâlâ "alt tonda" dile getirdiği fikirler, artık materyalist bir sanat psikolojisinin geliştirilmesi için bir talep haline gelmişti.

Vygotsky iki sorunu çözmeye çalıştı - hem bir sanat eserinin metninin nesnel bir analizini hem de bu eserin okunması sırasında ortaya çıkan insan duygularının nesnel bir analizini vermek.

Haklı olarak, bir sanat eserinin yapısındaki iç çelişkiyi merkezi yönü olarak seçti.

Ancak böyle bir çelişkinin neden olduğu duyguları nesnel olarak analiz etme girişimi başarılı olmadı .

Bu, Sanat Psikolojisi'nin biraz tamamlanmamış ve tek taraflı doğasını önceden belirledi (görünüşe göre, Vygotsky'nin kendisi de bunu hissetti. Yaşamı boyunca yayınlama fırsatı buldu ancak yine de bunu yapmaktan kaçındı).

Sanat psikolojisi alanındaki çalışmalar sırasında ortaya çıkan sorunlar ve bunların 1920'lerin bilimsel psikolojisi düzeyinde çözülmesinin imkansızlığı, Vygotsky'nin gerçek bilimsel psikolojiye geçmesini kaçınılmaz hale getirdi.

Geçiş 1922-1924 yıllarında kademeli olarak gerçekleşti.

Bu dönemin sonuna doğru, Gomel'de Sanat Psikolojisi üzerine çalışmalarını sürdüren Vygotsky, bilimsel psikoloji alanındaki araştırmalarına çoktan başlamıştı.

Daha önce de söylendiği gibi, geçiş 1924'te Moskova'ya taşınmasıyla tamamlandı.

Bizimle
DÜŞLE

Vygotsky'nin
Yaratıcı Gelişimi Üzerine - 3

A.N. LEONTIEV

dusle.club

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

3

Psikolojiye adım attığında, Vygotsky kendini hemen Sovyet psikologlarının çoğunluğuna kıyasla özel bir durumda buldu.

Bir yandan, sanat psikolojisi üzerinde çalışırken bu fikirlere bağımsız olarak ulaştığı için yeni, nesnel bir psikoloji inşa etme ihtiyacını açıkça anlamıştı.

Öte yandan, özellikle bir sanat eserinin algılanmasının neden olduğu yüksek insan duygularına olan ilkel ilgisiyle Vygotsky için, 1920'lerin uluslararası ve Sovyet psikolojisinde gerçekte var olan nesnel akımların (davranışçılık, tepki bilimi, refleksoloji) eksiklikleri özellikle tahammül edilemezdi.

Başlıca eksiklikleri, zihinsel fenomenlerin basitleştirilmesi, fizyolojik indirgemeciliğe doğru eğilim, zihnin en yüksek tezahürünün - insan bilincinin - yetersiz bir şekilde tanımlanmasıydı.

Vygotsky, psikolojideki nesnel akımların muzdarip olduğu hastalığın semptomlarını açıkça ortaya koymalı ve ardından bunların tedavisi için yollar bulmalıydı.

İlk teorik çalışmaları bu hedeflere adanmıştı: İkinci Psikonörolojik Kongre'de (1924) sunduğu "Refleksolojik ve psikolojik araştırma yöntemleri" adlı konuşması, "Davranış psikolojisi için bir sorun olarak bilinç" (1925) makalesi ve ilk kez bu ciltte yayınlanan uzun tarihsel-teorik çalışması "Psikolojideki Krizin Tarihsel Anlamı" (1926-1927).

Bu çalışmalarla tutarlı olan çeşitli fikirler, sonuncusu da dahil olmak üzere diğer çalışmalarında da bulunabilir.

Vygotsky'nin yaratıcı çalışmalarının ve Sovyet psikolojisinin çoğunun anahtarını oluşturan fikirlerinin çoğu, çalışmalarında yalnızca örtük olarak bulunabilir veya kendisi tarafından sözlü olarak ifade edilmiştir.

Psikolojideki nesnel akımların eksikliği - bilinç olgularını yeterince inceleyememeleri - birçok psikolog tarafından görüldü.

Vygotsky, 1920'lerde Sovyet psikolojisinde bilincin yeni bir anlayışı için verilen mücadelede en aktif olanlardan biriydi, ancak tek katılımcısı değildi.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Vygotsky'nin benzersiz pozisyonunu not etmek önemlidir.

O, "Davranış psikolojisi için bir sorun olarak bilinç" adlı makalesinde, bilincin somut bir psikolojik gerçeklik olarak somut bir psikolojik çalışmasına duyulan ihtiyaç sorununu gündeme getiren ilk kişiydi.

O, ne "yeni" psikolojinin -bilinç sorununu görmezden gelen davranışçılık- ne de "eski" psikolojinin -kendisini bilinç bilimi ilan eden öznel deneysel psikoloji- bunu gerçekten incelemediği iddiasında bulundu.

Bu, sorunu ifade etmenin paradoksal bir yolu gibi görünüyor.

Örneğin Kornilov için, bilinç çalışması, öznel deneysel psikolojinin daha hafif bir versiyonuna geri dönüş anlamına geliyordu.

Daha sonra, "eski" psikolojinin içebakış yöntemlerini "yeni" psikolojinin nesnel yöntemleriyle birleştiren somut bir görev öngördü.

Buna "sentez" adını verdi.

İçerik açısından "yeni" psikoloji, "eski" psikolojideki bilinç analizine hiçbir şey ekleyemedi.

Bu, sadece değerlendirmedeki bir farktı.

"Eski" psikoloji, bilincin incelenmesini en önemli görevi olarak gördü ve gerçekten onu incelediğine inanıyordu.

"Yeni" psikoloji, bilinci incelemek için hiçbir yeni yöntem görmedi ve bunu "eski" psikolojiye devretti.

"Yeni" psikolojinin temsilcileri, bilinç sorununu önemsiz olarak değerlendirip görmezden gelebilir veya önemli olduğunu düşünüp çözümünde "eski" Psikoloji ile uzlaşabilir.

Vygotsky için sorun oldukça farklı görünüyordu.

O, "eski" psikolojiye dönüş hakkında bir şey duymak istemiyordu.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Bilinci, bilinç psikolojisi temsilcilerinin yaptığı şekilde farklı bir şekilde incelemek gerekir.

Bilinç, zihinsel işlevlerin hareket ettiği bir "sahne" olarak, "zihinsel işlevlerin genel patronu" olarak değil, kişinin tüm yaşamsal faaliyetleri için muazzam öneme sahip ve somut olarak incelenmesi ve analiz edilmesi gereken psikolojik bir gerçeklik olarak görülmelidir.

1920'lerin diğer psikologlarının aksine, Vygotsky bilinç sorununu yalnızca somut yöntemler sorunu olarak değil, her şeyden önce muazzam öneme sahip felsefi ve metodolojik bir sorun olarak, geleceğin bilimsel psikolojisinin temel taşı olarak görmeyi başardı.

İnsanın zihinsel yaşamının en karmaşık fenomenleriyle, bilinç de dahil olmak üzere, ilgilenen bu yeni psikoloji, ancak Marksizm temelinde gelişebilirdi.

Böyle bir yaklaşımda, bilincin materyalist bir şekilde ele alınmasının perspektifi kendini gösterir ve Marksist psikolojinin somut, beyan edici olmayan görevleri şekillenir.

Marksist bir psikolojinin gelişimi hakkında konuşurken, Vygotsky, kendilerine aynı görevi veren 1920'lerin psikologlarının çoğunluğunun temel hatasını görmeyi başardı.

Bu, bu görevi yalnızca uygun yöntemleri bulmak olarak görmeleri idi.

Ayrıca, bu göreve bazı somut psikolojik teorilerden yaklaştılar ve bunu basit toplama yoluyla diyalektik materyalizmin temel tezleriyle birleştirmeye çalıştılar.

Vygotsky, "Psikolojideki Krizin Tarihsel Anlamı" adlı çalışmasında, böyle bir yaklaşımın temel yanlışlığı hakkında doğrudan yazdı.

Psikolojinin doğal olarak somut bir bilim olduğunu belirtti.

Her psikolojik teorinin felsefi bir temeli vardır.

Bazen belirgindir, bazen gizlidir.

Ve her durumda bu teori, felsefi temelleri tarafından belirlenir.

Bu yüzden psikolojinin sonuçlarını hazır olarak alıp, önce temellerini yeniden düzenlemeden diyalektik materyalizmin tezleriyle birleştiremeyiz.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Gerçekten bir Marksist psikoloji inşa etmeliyiz , yani felsefi temellerinden başlamalıyız.

Diyalektik materyalizmin tezlerinden yola çıkarak Marksist bir psikolojiyi somut olarak nasıl inşa edebiliriz?

Bu soruyu cevaplamak için Vygotsky klasik bir örneğe dönmeyi öneriyor
- Das Kapital'de açıklanan Marksist politik ekonomi, burada diyalektik materyalizmin genel tezleri temelinde somut bir bilimin metodolojisinin nasıl oluşturulacağına dair bir model veriliyor.

Bir bilimin metodolojik temeli oluşturulduktan sonra, araştırmacılar tarafından farklı teorik pozisyonlar alınarak toplanan somut gerçekler dikkate alınabilir.

O zaman bu gerçekler organik olarak özümseenebilir ve biz onların kurbanı olmayız.

Onlara kapılmayız ve teoriyi çeşitli yöntemler, gerçekler ve hipotezlerin eklektik bir yığınınına dönüştürmeyiz.

Böylece Vygotsky, Marksist psikolojinin yaratılmasında önemli bir aşamayı, "orta düzey" felsefi ve metodolojik bir teorinin geliştirilmesi olarak ele alan ilk Sovyet psikologu oldu.

Vygotsky, 1925-1927 yıllarındaki aynı eserlerinde, Marksist psikolojinin teorik metodolojik temelini gelişimi için somut bir yol belirlemeye çalışmıştır.

Dolayısıyla, "Psikolojideki Krizin Tarihsel Anlamı" adlı eserdeki epigraf, İncil'den bilinen şu sözdür: "İnşaatçıların reddettiği taş, köşenin baş taşı olur."

Ayrıca, bilimsel psikolojinin inşaatçılarından bahsettiğini açıklar.

Bu "taş" iki yönlüdür: bir yandan, "orta seviye"nin felsefi ve metodolojik teorisine; diğer yandan, insanın pratik faaliyetine atıfta bulunmaktadır.

İnsanın pratik faaliyetinin psikoloji için aşırı önemi hakkındaki tez, 1920'lerin uluslararası ve Sovyet psikolojisi için paradoksalı.

O zamanlar egemen akım, kişinin dışsal motor faaliyetini, onu farklı temel davranışsal eylemlere, motor tepkilere veya reflekslerevb. parçalayarak inceliyordu.

Vygotsky'nin Yaratıcı Gelişimi Üzerine

Emek psikolojisi uzmanlarını saymazsak, hiç kimse pratik faaliyetin tüm karmaşıklığıyla analiziyle ilgilenmiyordu.

Ancak bunlar ve diğer psikologlar bunu tamamen uygulamalı bir alan olarak ele aldılar ve insanın zihinsel yaşamının temel düzenliliklerinin, pratik emek faaliyetini analiz ettiğimizde ortaya çıkarılamayacağını varsaydılar.

Vygotsky tam zıt bir görüşe sahipti.

Bilimsel psikolojinin gelişiminde öncü rolün emek psikolojisine veya psikotekniğe ait olduğunu vurguladı.

Kabul edilmelidir ki, psikotekniğin kendisi, yöntemleri, sonuçları ve somut görevleriyle ilgili bir konu değil, genel bir sorundur.

Psikoteknik, insanın pratik, emek faaliyetinin psikolojik analizine geçen ilk kişiydi, ancak bu sorunların bilimsel psikoloji için tam önemini henüz anlamamıştı.

Vygotsky'nin fikri açıktı - Marksist psikolojinin teorik metodolojik temellerinin geliştirilmesi, insanların pratik, emek etkinliğinin Marksist konumlar temelinde psikolojik bir analiziyle başlamalıdır.

Tam da bu düzlemde, insanın zihinsel yaşamının temel düzenlilikleri ve birincil birimleri gizlidir.

DÜŞLE

Yazıları

Çocukluğun Felsefesi - 1

GARETH MATTHEWS - MULLİN AMY

dusle.club

Çocukluğun Felsefesi

Çocukluk felsefesi, son zamanlarda bilim felsefesi, tarih felsefesi, din felsefesi ve halihazırda felsefi çalışmanın meşru alanları olarak kabul edilen diğer birçok "felsefe" konusuna benzer bir araştırma alanı olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, ilgili konuların felsefi çalışması son yıllarda gelişmiştir. Çocukluk felsefesi, çocukluk hakkında felsefi açıdan ilginç soruları, çocukluk ve çocuklara yönelik tutumlar hakkında zaman içinde değişen anlayışları; bilişsel ve ahlaki gelişim teorilerini; çocukların ilgi alanlarını ve çocuk haklarını, çocukluğun faydalarını; çocuklar ve özerkliği; çocukların ahlaki statüsünü ve toplumdaki yerlerini ele alır. Akademik bir konu olarak, çocukluk felsefesi bazen eğitim felsefesinin kapsamına dahil edilir . Ancak son zamanlarda filozoflar özellikle çocukluk felsefesi üzerine kolej ve üniversite dersleri vermeye başladılar. Çocukluk, ebeveynlik ve aileler üzerine felsefi literatür hem nicelik hem de nitelik bakımından artmaktadır.

Çocuk Nedir?

Philippe Ariès, etkili kitabı Yüzyıllar Boyu Çocukluğun ile neredeyse tek başına, okur kitlesini çocukluk anlayışlarının yüzyıllar boyunca değiştiği konusunda bilinçlendirdi. Artık farkında olduğumuz gibi, çocuk kavramının kendisi hem tarihsel hem de kültürel olarak şekillenmiştir. Ancak çocukluk anlayışının tarihsel olarak nasıl değiştiği ve anlayışların kültürler arasında nasıl farklılık gösterdiği akademik tartışma ve felsefi ilgi konusudur. Dolayısıyla Ariès, kısmen ortaçağ sanatındaki bebek tasvirlerine dayanarak, ortaçağ insanların çocukları yalnızca "küçük yetişkinler" olarak gördüklerini savundu. Buna karşılık Shulamith Shahar , bazı ortaçağ düşünürlerinin çocukluğun oldukça iyi tanımlanmış aşamalara bölündüğünü anladığına dair kanıtlar bulmuştur. Piaget, 20. yüzyılın ilk yarısında İsviçreli çocuklar olan deneklerinin düşüncelerinde animist olduklarını iddia ederken , Margaret Mead, Pasifik adası çocuklarının böyle olmadığına dair kanıtlar sunmaktadır.

Radikal bir kopukluk iddiasına şüpheyle yaklaşmamızın bir nedeni, en azından Batı çocukluk anlayışlarında, bugün bile çocuklara ilişkin baskın görüşün, geniş anlamda "Aristotelesçi bir çocukluk anlayışı" olarak adlandırabileceğimiz şeyi temsil etmesinden kaynaklanır. Aristoteles'e göre, biri Nihai Nedensellik, diğeri ise Biçimsel Nedensellik olmak üzere dört tür nedensellik vardır. Aristoteles, canlı bir organizmanın Nihai Nedenini, organizmanın olgunluğa ulaştığında normalde yerine getirdiği işlev olarak düşünür. Organizmanın Biçimsel Nedenini ise, olgunlukta normalde sahip olduğu biçim veya yapı olarak düşünür; bu biçim veya yapının organizmanın işlevlerini iyi bir şekilde yerine getirmesini sağladığı düşünülür.

Çocukluğun Felsefesi

Bu anlayışa göre, insan çocuğu, doğası gereği normal veya standart bir yetişkinin yapısı, biçimi ve işleviyle olgun bir örneğe dönüşme potansiyeline sahip olan organizma tipinin, yani insanın olgunlaşmamış bir örneğidir.

Günümüzde birçok yetişkin, Aristoteles'in hiçbir eserini okumadan, bu genel Aristotelesçi çocukluk anlayışına sahiptir. Bu anlayış, çevrelerindeki çocuklarla ilişkilerini şekillendirir. Dolayısıyla, çocuklarına karşı taşıdıkları temel sorumluluğun, bu çocukların normal yetişkinler olmaları için ihtiyaç duydukları destekleyici ortamı sağlamak ve normal, standart yetişkinlerin yerine getirebileceğini varsaydığımız işlevleri yerine getirebilmeleri için gereken biyolojik ve psikolojik yapıları oluşturmak olduğunu düşünürler.

Bu Aristotelesçi anlayışın iki değişikliği son bir buçuk yüzyılda özellikle etkili olmuştur. Bunlardan biri, ontogeni'nin filogeniyi özetlediği 19. yüzyıl fikridir; yani bir bireyin gelişimi, ırkın veya türün tarihini ve evrimsel gelişimini özetler. Bu fikir Freud'da ve Jean Piaget'nin ilk yazılarında belirgindir. Ancak Piaget, sonraki yazılarında bilişsel gelişimdeki yapısal değişimin genel ilkelerine başvurarak özetleme olgusunu açıklamaya çalışmıştır.

Diğer bir değişiklik ise, gelişimin yaşa bağlı, açıkça tanımlanabilir yapısal değişim aşamalarında gerçekleştiği fikridir . Bu fikrin kökleri antik düşünelere, örneğin Stoacılara kadar uzanır. Aşama kuramı, çeşitli ortaçağ yazarlarında ve modern dönemde, özellikle Jean-Jacques Rousseau'nun oldukça etkili eseri Emile'de bulunur. Ancak, aşama kuramının oldukça gelişmiş bir versiyonunu ilk geliştiren ve 20. yüzyılın sonlarında çocukluğu kavramak için baskın paradigma haline getiren kişi Piaget'dir .

Matthews, Piaget tipi gelişim evreleri teorisinin, çocuğun doğasının öncelikle bir eksiklikler bütünü -normal yetişkinlerin sahip olduğu ancak çocuklarda bulunmayan yetenekler- olarak anlaşıldığı bir "eksiklik anlayışı"nı destekleme eğiliminde olduğunu savunur. Bu anlayış, çocukların örneğin ikinci bir dili öğrenme, estetik açıdan değerli bir resim çizme veya felsefi açıdan ilginç bir soru sorma konusunda, aynı çocukların yetişkin olduklarında muhtemelen yapabileceklerinden daha yetenekli oldukları gerçeğini göz ardı eder veya küçümser. Dahası, yetişkinlerin çocuklarıyla kurabileceklerini düşündükleri ilişkilerin kapsamını ve değerini kısıtlar. Genel olarak Aristotelesçi çocukluk anlayışlarının iki sorunlu özelliği daha olabilir. Bunlar, engelli çocuklar hakkında düşünmekten uzaklaşıp, yalnızca normal gelişim gösteren çocuklar hakkında teoriler üretmeye yönelmelerine neden olabilir.

Çocukluğun Felsefesi

Filozofların, yetişkinlerin bakımını üstlendikleri çocuklara karşı sorumluluklarını düşünürken çocukluğun güzelliklerine odaklanmalarını engelleyerek, yalnızca çocukların yetişkin kapasitelerini geliştirmelerini sağlamak için gereken bakıma odaklanmalarını teşvik edebilir.

Çocukluğun nasıl tasarlandığı, çocuklarla ilgili felsefi açıdan ilgi çekici neredeyse tüm sorular için hayati önem taşır. Aynı zamanda, çocukların toplumdaki yasal statüsünün ne olması gerektiği ve psikoloji, antropoloji, sosyoloji ve diğer birçok alanda çocuk çalışmaları için de hayati önem taşır.

Bilişsel Gelişim Teorileri

İyi işlenmiş herhangi bir epistemoloji, çocuklukta bilişsel gelişim teorisi için en azından gerekli materyalleri sağlayacaktır. Dolayısıyla, René Descartes'a göre, insan zihnine doğuştan gelen kaynaklardan dünya hakkında açık ve seçik bir bilgi oluşturulabilir. Buna karşılık John Locke, insan zihninin "herhangi bir fikirden yoksun, tüm özelliklerden yoksun, beyaz bir sayfa" olarak başladığını savunur. Bu görüşe göre, tüm "akıl ve bilgi materyalleri" deneyimden gelir. Locke'un doğuştan gelen fikirler doktrininin reddetmesi, şüphesiz, özellikle Descartes ve Kartezyenlere yönelikti. Ancak aynı zamanda, öğrenmenin önceden bilinen formların bir anımsanması olduğu Platoncu doktrininin de reddedilmesini gerektirir. Günümüzde bilişsel gelişim üzerine çalışan çok az teorisyen, Locke'un aşırı deneyciliğini veya Platon ya da Descartes'ın güçlü doğuştancılığını tamamen kabul edilebilir bulmaktadır.

Davranışçılık, bilişsel gelişimin son dönem teorisyenlerine, Locke'un zihnin iç tiyatrosuna başvurmadan güçlü bir ampirist olma yolunu sunmuştur. Ancak, Noam Chomsky'nin Skinner'ın Sözlü Davranış adlı eserini 1959'da incelediği çalışmasında, dil öğrenimine dair salt davranışçı bir açıklamanın mümkün olmadığını başarıyla savunmasıyla, davranışçı program büyük bir darbe almıştır. Chomsky'nin alternatifi olan ve ilhamının bir kısmını Platon ve Descartes'a borçlu olan Evrensel Dilbilgisi teorisi, doğuştan gelen dil yapıları ve belki de diğer bilişsel yapılar fikrini, daha salt ampirist bir bilişsel gelişim anlayışına uygulanabilir bir alternatif olarak göstermiştir.

Ancak, psikologların, eğitimcilerin ve hatta filozofların çocukların bilişsel gelişimi üzerine düşünme biçimlerini en çok etkileyen Jean Piaget'nin çalışmaları olmuştur. Piaget'nin ilk çalışması Çocuğun Dünya Kavramı, bir gelişim psikoloğunun çalışmasının felsefi açıdan ne kadar zorlu olabileceğini özellikle açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Çocukluğun Felsefesi

Her ne kadar amacı her zaman çocukların nedensellik, düşünme veya her neyse onu anlamaya başladıkları tanımlanabilir aşamaları ortaya koymak olsa da, açıklamasının anlaşılabilirliği, nedensellik, düşünme ve yaşam gibi konuların ortaya çıkardığı felsefi ikilemlere tatmin edici yanıtlar olduğunu varsayar.

Yaşam kavramını ele alalım. Piaget'e göre bu kavram dört aşamada edinilir.

- Birinci Aşama: Yaşam genel olarak aktiviteye benzetilir.
- İkinci Aşama: Hayat harekete benzetilir.
- Üçüncü Aşama: Hayat kendiliğinden harekete benzetilir.
- Dördüncü Aşama: Hayat hayvanlar ve bitkilerle sınırlıdır.

Bu ayrımlar düşündürücü olsa da, Piaget'nin çocuk deneklerinden çıkardığından çok daha fazla tartışmayı davet ediyorlar. Hareketin kendiliğinden olması için ne gerekir? Bir ayı kış uykusunda canlı mıdır? Venüs sinekkapanının kendiliğinden hareket ettiğini varsayabiliriz. Ama gerçekten öyle mi? Peki ya diğer bitkiler? Ve sonra, bilişsel gelişim aşamasında yaşam fikirleri basitçe "genel olarak aktiviteye benzetilmiş"se, Piaget'nin küçük çocukların düşüncesini "animistik" olarak adlandırırken ne demek istediği sorusu ortaya çıkıyor.

Donaldson , Piaget'nin bilişsel gelişim üzerine yaptığı çalışmalara psikolojik bir eleştiri getirir. Piaget sonrası dönemde bilişsel gelişim üzerine yapılan ilginç çalışmalar arasında Cary , Wellman , Flavell , Subbotsky ve Gelman yer alır.

Kavram oluşumu üzerine yapılan psikolojik araştırmalar, çocukların genellikle kavramları, uygulamaları için gerekli ve yeterli koşulları öğrenerek değil, prototip örnekleri referans olarak kullanarak oluşturduklarını ileri sürmüştür. Dolayısıyla, bir kızılgerdan çocuğun "kuş" prototipi olabilir. Çocuk, tıpkı yetişkin gibi, bir şeyin kuş olarak sayılması için gerekli ve yeterli koşulları başarılı bir şekilde belirleyemeden, kuş kavramına sahipmiş gibi kabul edilebilir. Bu bulgunun, felsefede kavramsal analizin uygun rolü ve önemi üzerinde etkileri olduğu görülmektedir. Bu aynı zamanda, çocuklarda bilişsel gelişim anlayışımızı şekillendirmek için önceden formüle edilmiş epistemolojimize güvenmek yerine, çocuklarda bilişsel gelişim hakkında edindiğimiz bilgilerin epistemolojimizi şekillendirmesine izin vermemiz gereken bir durumdur.

Bazı gelişim psikologları, çocukların öncelikle kendi türlerinin yetişkinlerinin normalde sahip olduğu yeteneklerden yoksun insanlar olarak anlaşılması gerektiği fikrinden son zamanlarda uzaklaştı.

Çocukluğun Felsefesi

Her ne kadar amacı her zaman çocukların nedensellik, düşünme veya her neyse onu anlamaya başladıkları tanımlanabilir aşamaları ortaya koymak olsa da, açıklamasının anlaşılabilirliği, nedensellik, düşünme ve yaşam gibi konuların ortaya çıkardığı felsefi ikilemlere tatmin edici yanıtlar olduğunu varsayar.

Yaşam kavramını ele alalım. Piaget'e göre bu kavram dört aşamada edinilir.

- Birinci Aşama: Yaşam genel olarak aktiviteye benzetilir.
- İkinci Aşama: Hayat harekete benzetilir.
- Üçüncü Aşama: Hayat kendiliğinden harekete benzetilir.
- Dördüncü Aşama: Hayat hayvanlar ve bitkilerle sınırlıdır.

Bu ayrımlar düşündürücü olsa da, Piaget'nin çocuk deneklerinden çıkardığından çok daha fazla tartışmayı davet ediyorlar. Hareketin kendiliğinden olması için ne gerekir? Bir ayı kış uykusunda canlı mıdır? Venüs sinekkapanının kendiliğinden hareket ettiğini varsayabiliriz. Ama gerçekten öyle mi? Peki ya diğer bitkiler? Ve sonra, bilişsel gelişim aşamasında yaşam fikirleri basitçe "genel olarak aktiviteye benzetilmiş"se, Piaget'nin küçük çocukların düşüncesini "animistik" olarak adlandırırken ne demek istediği sorusu ortaya çıkıyor.

Donaldson , Piaget'nin bilişsel gelişim üzerine yaptığı çalışmalara psikolojik bir eleştiri getirir. Piaget sonrası dönemde bilişsel gelişim üzerine yapılan ilginç çalışmalar arasında Cary , Wellman , Flavell , Subbotsky ve Gelman yer alır.

Kavram oluşumu üzerine yapılan psikolojik araştırmalar, çocukların genellikle kavramları, uygulamaları için gerekli ve yeterli koşulları öğrenerek değil, prototip örnekleri referans olarak kullanarak oluşturduklarını ileri sürmüştür. Dolayısıyla, bir kızılgerdan çocuğun "kuş" prototipi olabilir. Çocuk, tıpkı yetişkin gibi, bir şeyin kuş olarak sayılması için gerekli ve yeterli koşulları başarılı bir şekilde belirleyemeden, kuş kavramına sahipmiş gibi kabul edilebilir. Bu bulgunun, felsefede kavramsal analizin uygun rolü ve önemi üzerinde etkileri olduğu görülmektedir. Bu aynı zamanda, çocuklarda bilişsel gelişim anlayışımızı şekillendirmek için önceden formüle edilmiş epistemolojimize güvenmek yerine, çocuklarda bilişsel gelişim hakkında edindiğimiz bilgilerin epistemolojimizi şekillendirmesine izin vermemiz gereken bir durumdur.

Bazı gelişim psikologları, çocukların öncelikle kendi türlerinin yetişkinlerinin normalde sahip olduğu yeteneklerden yoksun insanlar olarak anlaşılması gerektiği fikrinden son zamanlarda uzaklaştı.

DÜŞLE

Yazıları

Çocukluğun Felsefesi - 2

GARETH MATTHEWS - MULLİN AMY

dusle.club

Ahlaki Gelişim Teorileri

Etik tarihindeki birçok filozof, ahlaki gelişim meselesine ciddi bir ilgi göstermiştir. Örneğin Platon, Devlet adlı diyalogunda, yöneticilerde erdem geliştirmeyi amaçlayan bir model müfredat sunar. Aristoteles'in Nikomakhos'a Etik adlı eserinde erdemlerin mantıksal yapısına dair açıklaması, ahlaki gelişimin nasıl gerçekleştiğini anlamak için bir temel oluşturur. Stoacılar ise ahlaki gelişimin dinamiklerine özel bir önem vermişlerdir.

Modern filozoflar arasında, gelişim sorunlarına en çok dikkat eden yine Rousseau'dur . Bir kişinin ahlaki olgunluğa ulaşması için geçmesi gereken beş yaşa bağlı aşama dizisi sunar: (i) bebeklik (doğumdan 2 yaşına kadar); (ii) duyum yaşı (3 ila 12); (iii) fikir yaşı (13 ila ergenlik); (iv) duygu yaşı (ergenlikten 20 yaşına kadar); ve (v) evlilik ve sosyal sorumluluk yaşı (21 yaşından itibaren). Kötü eylemlerin ceza getirecek eylemler olduğunu açıklayarak bir yetişkinin çocukların davranışlarını etkili bir şekilde değiştirebileceğini kabul etmesine rağmen, gerçek ahlaki akıl yürütmenin 13 ve üzeri yaşlarda, fikir yaşına kadar takdir edilmeyeceği konusunda ısrarcıdır. Ahlaki gelişimin aşama teorisine uygun olarak, Locke'un 'Çocuklarla akıl yürütme' ilkesini açıkça reddeder; çünkü on üç yaşından küçük bir çocukla akıl yürütmeye çalışmanın gelişimsel olarak uygunsuz olduğunu ileri sürer.

Ancak, Piaget'nin Çocuğun Ahlaki Yargısı adlı eserinde formüle ettiği bilişsel ahlak gelişimi teorisi ve Lawrence Kohlberg'in biraz daha sonraki teorisi, psikologlar, eğitimciler ve hatta filozoflar üzerinde en fazla etki bırakan teorilerdir. Bu nedenle, örneğin John Rawls'ın klasik eseri Adalet Kuramı'nda çocuklar hakkında söyledikleri, büyük ölçüde Piaget ve Kohlberg'in çalışmalarına dayanmaktadır.

Kohlberg, ahlakın yaklaşık altı aşamada geliştiği bir teori sunar; ancak araştırmalarına göre, çok az yetişkin beşinci veya altıncı aşamaya ulaşmaktadır. Bu bağlamda Kohlberg'in teorisi, Piaget'deki gibi klasik aşama teorisinden ayrılır; çünkü aşamaların dizisi normal yetişkinlerin paylaştığı kapasitede doruğa ulaşmaz. Ancak Kohlberg, kimsenin bir aşamayı atlamadığını veya daha önceki bir aşamaya gerilemediğini savunmuştur. Kohlberg bazen yedinci veya sekizinci bir aşama olasılığını düşünse de, bunlar onun temel altı aşamasıdır: ahlak öncesi (1. aşama ceza ve itaati içerir ve 2. aşama saf hedonizmi içerir), geleneksel rol uyumu ahlakı (3. aşama iyi ilişkiler aramayı içerir, 4. aşama otoriteyi korumayı içerir) ve kabul görmüş ilkeler ahlakı (5. aşama sözleşme, bireysel haklar ve kabul görmüş yasa ahlakını içerir, 6. aşama ise vicdanın bireysel ilkelerini içerir).

Çocukluğun Felsefesi

Kohlberg, herhangi bir bireyin herhangi bir zamandaki aşamasını belirlemek için yaygın olarak kullanılan bir test geliştirmiştir. Test, etik ikilemlere yanıt verilmesini gerektiriyor ve ayrıntılı bir kılavuza başvurularak puanlanıyor.

Kohlberg kuramına yönelik en etkili eleştirilerden biri Carol Gilligan'ın *In a Different Voice* adlı eserinde yer alır . Gilligan, Kohlberg'in kural odaklı ahlak anlayışının, basmakalıp erkek düşüncesiyle ilişkilendirdiği adalet odaklı bir anlayışa sahip olduğunu, kadınların ve kız çocuklarının ise ahlaki ikilemlere "önemseme" odaklı yaklaşma olasılığının daha yüksek olduğunu savunur. Kohlberg-Gilligan tartışmasının gündeme getirdiği ahlak kuramındaki önemli bir konu, ahlaki duyguların ahlaki yaşamdaki rolü ve önemidir.

Ahlaki gelişime yönelik bir başka yaklaşım da Martin Hoffman'ın çalışmasında bulunabilir. Hoffman, empatik duygu ve tepkilerin gelişimini dört aşamada açıklar. Hoffman'ın yaklaşımı, çok küçük bir çocukta gerçek ahlaki duyguların ve dolayısıyla gerçek ahlaki iradenin olasılığını takdir etmeyi sağlar. Buna karşılık, Kohlberg'in ahlaki ikilem testleri, okul öncesi ve hatta ilkökul çağındaki çocukları ahlak öncesi bir seviyeye yerleştirir.

Kohlberg-Gilligan tartışmasının felsefi açıdan zekice ve dengeli bir değerlendirmesi, Martin Hoffman'ın çalışmalarına da gereken önemi vererek Pritchard'da bulunabilir.

Çocukların ahlaki gelişimine ilişkin tartışmaların çoğu psikoloji alanında gerçekleşmiş olsa da, konuyla ilgili son zamanlarda bazı felsefi çalışmalar ortaya çıkmıştır; özellikle de çocukların ahlaki açıdan övgüye değer eylemlerden ve yetişkinler tarafından gerçekleştirildiğinde ahlaki açıdan kınanacak eylemlerden sorumlu tutulup tutulamayacakları sorusuna odaklanılmıştır .

Çocuk Özerkliği ve Yetkisi

Çocuklar nispeten küçük yaşlardan itibaren hedef odaklı davranışlarda bulunabilirler ve bu asgari anlamda birer faildirler. Çocukların iradesine saygı, hukuki ve tıbbi bağlamlarda sağlanır; bu bağlamda, tercihlerini ifade edebilen çocuklara, görüşleri sonuçları belirlemede belirleyici olmasa bile, sıklıkla danışılır. Çocukluk dönemindeki öznenin kullanımı, bazıları aile yapıları tarafından dayatılan çeşitli bağımlılık ilişkileri de dahil olmak üzere, sosyal ve politik faktörler tarafından açıkça kısıtlanacaktır. Özellikle aileye özgü özel etik kurallar ve değerlendirmelerin olup olmadığı ve varsa, bu kuralların veya değerlendirmelerin neler olduğu, 'aile etiği' olarak adlandırabileceğimiz yeni bir alanın konusudur .

Çocukluğun Felsefesi

Çocuk velayeti davalarında, çocuğun sadece "en iyi çıkarlarının" değil, tercihlerinin de dikkate alınması gerektiği fikri ABD, Kanada ve Avrupa'da kabul görmeye başlıyor. 12 yaşındayken yeni evlat edinen ebeveynler için dilekçesini desteklemek için mantıklı ve ikna edici bir şekilde konuşabilen "Gregory K.", aile mahkemesinde çocuk velayeti hakkının tanınması için iyi bir gerekçe sunmuş. Daha az dramatik bir şekilde, boşanma davalarında, büyük çocukların velayetleri için önerilen düzenlemeler hakkındaki görüşleri rutin olarak sorulur.

Yetişkinlerin çocukların kendi geleceklerine karar vermede önemli bir rol oynamasına izin verdikleri en yürek burkan vakalar belki de ölümcül hastalığı olan çocukların tedavi kararlarını içeren vakalardır. Myra Bluebond-Langner'ın öncü çalışması, küçük çocukların kendi yaklaşan ölümleriyle nasıl başa çıkabildiklerini ve hatta merhametli bir şekilde, anne babalarının ve bakıcılarının bu korkunç gerçeği onlarla tartışmaktan kaçınmalarına nasıl yardımcı olabildiklerini göstermektedir .

Aile hukuku ve tıp etiği, tercihlerini ifade edebilen çocukların giderek daha fazla teşvik edildiği alanlar olsa da, felsefe içinde çocukların tercihlerine ne tür bir otorite verilmesi gerektiği konusunda önemli bir tartışma devam etmektedir. Çoğu çocuğun nihayetinde özerk olma kapasitesinin ahlaki açıdan önemli olduğu ve onlarla etkileşim kuran yetişkinlerin bu kapasitenin beslenmesini sağlama konusunda önemli bir sorumluluğa sahip olduğu konusunda yaygın bir fikir birliği vardır. Aynı zamanda, filozofların on yaşın altındaki çocukların herhangi bir özerklik kapasitesine sahip olma kapasitesi konusunda şüpheci olmaları tipiktir; çünkü ya hiçbir şey hakkında istikrarlı bir şekilde umursamadıkları, bilgi, deneyim ve bilişsel olgunluktan yoksun oldukları ya da eleştirel düşünmede çok zayıf oldukları düşünülür.

Mullin, çocukların özerklik kapasitelerinin değerlendirilmesinin, özerkliğin kişinin önemseydiği şeylere (bakım nesneleri genel olarak ilkeler, ilişkiler, etkinlikler ve şeyleri içerecek şekilde düşünüldüğünde) hizmet eden özyönetim olarak nispeten asgari bir anlayışla ele alınması gerektiğini savunur. Çocukların sevdiklerine bağlılıkları bu nedenle bir özerklik kaynağı olabilir. Bir kişi, yetişkin veya çocuk, özerk bir şekilde hareket ettiğinde, aktiviteyi anlamlı bulur ve eylemin amacını benimser. Bu durum hem motivasyon eksikliğiyle hem de başkalarının istediği sonuçlara ulaşmak için baskı hissetmesiyle çelişir. Bu anlamda özerklik, dürtü kontrolü, bazı şeylere istikrarlı bir şekilde önem verme, kişinin hedeflerini eylemlerine bağlama ve kişinin eylemlerini yönlendirerek en azından bazı hedeflerine ulaşabileceğine dair güven duyma kapasitelerini gerektirir. Eleştirel öz-yansıtma veya özsel bağımsızlık gibi kapsamlı bir beceri gerektirmez.

Çocukluğun Felsefesi

Çocukların özerklik eksikliğinin tipik örnekleri olduğu yönündeki geleneksel görüş, giderek daha fazla filozofun, yetişkinliğin eşiğinden çok uzak olan çocukların bile hayatlarının bazı alanlarında özerk hareket edebileceklerini savunmasıyla değişmeye başladı . Ancak bazıları, çocuklar yetişkinlerin sahip olduğu kapasitelere sahip olsalar bile, toplumların çocukların kararları onlar için çok olumsuz sonuçlara yol açabileceğinden, özerkliklerine saygı göstermek yerine onları koruması gerektiğini savunuyor.

Çocukların özerkliği, yetişkinlerin onlara ilgili bilgileri, isteklerinin gerekçelerini vermesi, çocukların duygu ve bakış açılarına ilgi göstermesi ve çocuklara bu düşünce ve duyguları yansıtan yapılandırılmış seçenekler sunması durumunda desteklenir.

Çocukların belirli eylem alanlarındaki özerkliklerinin desteklenmesi, çocukların yeterince bilgilendirilmediği, aşırı dürtüsel davrandığı, eylemlerinin uzun vadeli sonuçlarını takdir edemediği, çıkarlarını fark edemediği, eylemlerini çıkarlarına uygun şekilde yönlendiremediği veya ciddi bir zarar görme riski altında olduğu zamanlarda ve diğer alanlarda yetişkinlerin onlara karşı babacan davranmasıyla tamamen tutarlıdır.

Çocukluğun İyi (ve Kötü?) Yanları

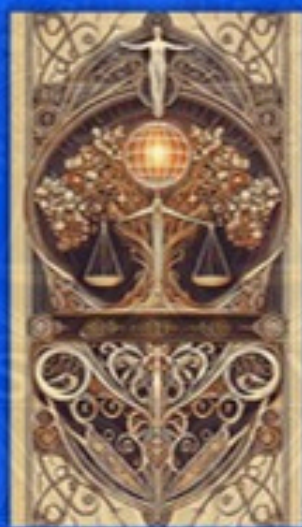
"Buzdolabı sanatı", yani ebeveynlerin ailenin buzdolabına asıldığı küçük çocukların resim ve çizimleri, yetişkinlerin çocukluk ürünlerine karşı ikircikli tutumunun bir simgesidir. Ebeveynler genellikle çocuklarının ürettiği sanat eserlerinden memnun ve gururludur. Ancak yine de ebeveynler, çocuklarının sanat eserlerini koşulsuz olarak iyi bulmazlar. Yine de Jonathan Fineberg'in de belirttiği gibi , 20. yüzyılın en ünlü sanatçılarından birkaçı çocuk sanat eserleri toplamış ve bunlardan ilham almıştır. Çocukların, ünlü bir sanatçının veya bir sanat tarihçisinin takdir edebileceği estetik değeri olan sanat eserleri üretme olasılıkları, yetişkin olduklarında yapabileceklerinden daha yüksek olabilir.

"Aristotelesçi anlayış" olarak adlandırdığımız anlayışa göre, çocukluk özünde geleceğe dönük bir durumdur. Bu bakış açısına göre, bir çocuğun ürettiği şeyin değerinin kendi başına iyi olması beklenemez; yalnızca çocuğun iyi bir yetişkin olarak gelişmesine yardımcı olması beklenir. Belki de bazı çocuk sanat eserleri bu beklentiye karşı bir örnektir. Elbette, çocukken sanat üretmeye, müzik yapmaya ve oyunlarda başarılı olmaya teşvik edilen yetişkinlerin, enerjilerini ve yaratıcılıklarını bu tür "çıkışlara" açmaya teşvik edilmeyenlere göre daha başarılı yetişkinler olma olasılıklarının daha yüksek olduğu iddia edilebilir.

Eğitim ve Bilim için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

Tarih ve Toplum için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

